

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI İLE GENELKURMAY BAŞKANLIĞI İŞBİRLİĞİNDE SİLAH ALTINDA BULUNAN ERBAŞ VE ERLERE YÖNELİK OKUMA YAZMA VE MESLEK KURSLARI AÇILMASINA DAİR ESASLARI BELİRLEYEN PROTOKOL

1. AMAÇ:

Bu protokolün amacı; Genelkurmay Başkanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı işbirliğinde her tür ve seviyede silah altında bulunan erbaş ve erlere yönelik okuma yazma ve meslek kursları düzenlenmesine dair esas ve yükümlülükleri belirlemektir.

2. KAPSAM:

Bu protokol; Genelkurmay Başkanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı ve bağlı birimlerinin işbirliğinde, her tür ve seviyedeki erbaş ve erlere yönelik olarak düzenlenecek okuma yazma ve meslek kursları hakkındaki esas ve yükümlülükleri kapsar.

3. TANIMLAR:

Bu protokolde geçen;

- a. Bakanlık ifadesi ve "MEB." kısaltması Milli Eğitim Bakanlığını,
- b. "Kuvvet Komutanlıkları" Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığını,
- c. "Genel Müdürlük" Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğünü,
- d. "Milli Eğitim Müdürlüğü" İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerini,
- e. "Yetkili Komutanlık" Kuvvet Komutanlıklarının il ve ilçelerdeki bağlı birlikleri içerisindeki en yüksek rütbeli komutan olup, il veya ilçelerdeki kursların düzenlenmesinde milli eğitim müdürü ile gerekli planlama ve uygulamayı yapacak yetkili komutanlığı,
- f. "Başkanlık" İl Halk Eğitimi Başkanlıklarını,
- g. "Birlik Komutanlığı" bünyesinde okuma yazma bilmeyen ve meslek kurslarına katılacak erbaş ve erler bulunan her tür ve seviyedeki askeri birlik komutanlıklarını,
- ğ. "Kurs" birlik komutanlıkları işbirliğinde düzenlenecek okuma yazma ve meslek kurslarını,
- h. "Kursiyer" düzenlenen kurslara katılan er ve erbaşları,
- ı. "Belge" kursları başarı ile tamamlayanlara ortaklaşa tanzim edilip verilen başarı belgesini,
- i. Öğretmen" düzenlenen kurslarda görevlendirilecek Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görevli kadrolu branş öğretmenini,
- j. Uzman ve usta öğretici" kadrolu öğretmen yetersizliği durumunda ek ders ücreti karşılığında görevlendirilecek uzman ve usta öğretici ile silah altında bulunan ve düzenlenecek kurslarda öğreticilik yapma şartlarını taşıyan erbaş ve erleri,

4. İŞBİRLİĞİ ESASLARI:

Milli Eğitim Bakanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı bu protokolün amaçlarını gerçekleştirmek için işbirliği yapmayı kabul etmişlerdir.

5- YETKİLİ BİRİMLER:

Bu protokol hükümlerinin yürütülmesinde merkezde; Genelkurmay Başkanlığı adına Genelkurmay Harekat Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı adına Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü yetkili ve sorumludurlar. Taşrada ise Kuvvet Komutanlıklarının taşradaki en kıdemli komutanlıkları ile halk eğitimi başkanlıkları ve merkez müdürleri yetkili ve sorumludurlar.

6. GENEL ESASLAR

a. Genelkurmay Başkanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı bu protokolün amaçlarını gerçekleştirmek için işbirliği yapmayı kabul etmişlerdir.

b. Bakanlık ve Genelkurmay Başkanlığı ülke düzeyinde düzenlenecek kurslarla ilgili planlama, uygulama, denetleme, değerlendirme, rehberlik, belge tanzimi vb. iş ve işlemlerin yürütülmesinde ortak sorumludurlar.

c. Kurs açılacak birlikler ile merkezler, kurs programlarının hazırlanması, kursiyer kayıt-kabul, araç-gereç, teçhizat, öğretmen veya usta öğretici temini, görevlendirilmesi vb. işlemler kursun açılacağı yere göre ve 7 nci madde de yer alan yükümlülüklerle uygun olarak, ilgili birlik veya merkez tarafından yürütülecektir.

ç. Kurslarla ilgili faaliyetler basın yayın kuruluşları aracılığı ile tanıtılır. Bu konu taraflarca karşılıklı koordine edilerek gerçekleştirilir.

d. Kurs bitirme belgeleri resmi kurum ve kuruluşlarda geçerli, bir üst öğrenim için alt yapı oluşturacak şekilde düzenlenir.

7. YÜKÜMLÜLÜKLER:

Bakanlık ve Genelkurmay Başkanlığının faaliyetlerin yürütülmesindeki görev ve yükümlülükleri şunlardır:

a. Bakanlığın Yükümlülükleri:

(1) Düzenlenecek kurslarla ilgili kurs yeri, araç-gereç, öğretmen veya öğretici temini, kurs programı, materyal hazırlanmasını sağlamak,

(2) Kurslarla ilgili yönerge, genelge ve emirleri hazırlamak ve ilgili birimlere ulaştırmak,

(3) Kursların düzenli ve verimli şekilde yürütülmesi hususunda gerekli tüm önlemleri almak,

(4) İhtiyaç halinde diğer bakanlık kurum ve kuruluşlar ile üniversitelerden destek alınması yönünde çalışmalar yapmak,

(5) Silah altında bulunan üniversite mezunu erbaş ve erlerin ihtiyaç duyulan alanlarda öğretici olarak görevlendirilmesi için Genelkurmay Başkanlığı işbirliğinde öğretici yetiştirme kursları düzenlenmesini sağlamak,

(6) Genelkurmay Başkanlığı işbirliğinde kurs faaliyetlerini izlemek, denetlemek ve değerlendirmek,

b. Genelkurmay Başkanlığının Yükümlülükleri:

(1) Kuvvet Komutanlıkları bünyesindeki okuma yazma bilmeyen ve mesleki becerisi olmayan erlerin tespitini sağlamak,

(2) Kuvvet Komutanlıklarının bünyesindeki erlere yönelik düzenlenecek kurs türleri ve kurs yerlerinin tespit ve teminini sağlamak,

(3) İhtiyaç halinde kurslarda öğretici olarak görev yapacak erbaş ve erlerin belirlenip ilgili başkanlıklara bildirilmesini sağlamak,

(4) Kurs için ihtiyaç duyulacak esas malzeme (Kurs için gerekli esas eğitim yardımcı malzemesi İl Halk Eğitim Başkanlıklarınca karşılanacaktır.) dışındaki eğitim yardımcı malzemelerinden TSK envanterinde bulunanların imkanlar ölçüsünde sağlanması için önlem almak.

(5) Kursların başlama ve bitiş dönemleri ile haftalık çalışma programlarının hazırlanıp başkanlıklara ulaştırılmasını sağlamak,

(6) Öğreticilik belgesi bulunan erbaş ve erlerin kurslarda görevlendirilmesi, öğreticilik yapabilecek şartları taşıyan erbaş ve erlerin öğretici yetiştirme kurslarına alınmaları yönünde bakanlıkla işbirliği yapmak,

c. Başkanlıkların Yükümlülükleri:

- (1) Bölgedeki Kuvvet Komutanlıklarına bağlı birliklerin sorumlu komutanı ile işbirliği yapmak,
- (2) Bölgede bulunan Kuvvet Komutanlıklarına bağlı birliklerin ve sorumlu Komutanlıkları tarafından belirlenecek kursiyer erbaş ve erlerin mevcutları ve yetenekleri dikkate alınarak kursiyer miktar ve kimliklerini belirlemek,
- (3) Kurs yerini bölgedeki Kuvvet K.lıklarına bağlı birlik K.ları ile işbirliği içinde belirlemek ve Kurs için ihtiyaç duyulacak esas malzeme (Kurs için gerekli esas eğitim yardımcı malzemesi Başkanlıklarca sağlanacaktır.) dışındaki eğitim yardımcı malzemelerinden TSK. envanterinde bulunanları, imkanlar ölçüsünde, ilgili birlik K.lıkları ile koordine ederek temin etmek ve eğitime hazır hale getirmek,
- (4) Bakanlıktan gelen emirler doğrultusunda kursların planlanması, düzenlenmesi, yürütülmesi, değerlendirilmesi, denetlenmesi iş ve işlemlerini yürütmek,
- (5) Kursta görev yapacak öğretmen ve usta öğreticileri temin etmek, görevlendirme onaylarını MEB.lığı ödeneğinden olacak şekilde almak,
- (6) Yetkili komutan işbirliğinde kursların düzenlenmesi, yürütülmesi, belge tanzimi, belge töreni vb. iş ve işlemleri yürütmek,
- (7) Bakanlıkça çözüme kavuşturulması gereken hususları zamanında bakanlığa bildirmek,
- (8) İl ve ilçelerdeki yetkili komutanlarla sürekli işbirliğinde bulunmak,
- (9) Yetkili Komutanlıklar işbirliğinde düzenlenecek kurslarla ilgili eğitici personel, araç, gereç ve malzeme tahsisi sağlamak,

ç. Yetkili Komutanlıkların Yükümlülükleri:

- (1) Başkanlık veya merkez müdürlüğü işbirliğinde ihtiyaç duyulan kurs türlerini belirlemek,
- (2) Kursun birlikler bünyesinde veya merkez bünyesinde düzenlenmesini belirlemek ve sağlamak,
- (3) Kursu katılacak er ve erbaşların aday kayıtlarını kurs türlerine göre yapmak ve merkez müdürlüğüne yazılı olarak ulaştırmak,
- (4) Kurslar için ihtiyaç duyulan esas eğitim yardımcı malzemesi dışında kalan ve TSK. envanterinde bulunan araç-gereç, malzeme vb. ihtiyaçların teminini mevcut imkanlar dahilinde sağlamak,
- (5) Kurslarda öğretici olarak görev yapabilecek er ve erbaşları tespit etmek, başkanlığa bildirmek,
- (6) Düzenlenecek kursların haftalık çalışma programını hazırlamak ve başkanlığa ulaştırmak,
- (7) Başkan veya merkez müdürü işbirliğinde açılan; Protokol kapsamındaki kursları izlemek, denetlemek, denetleme ve kurs sonuçlarını Başkanlıklarla birlikte değerlendirerek gerekli raporları hazırlamak,
- (8) Kurs sonunda başkanlık ve merkez müdürlüklerinin işbirliğinde ortak kurs bitirme belgesi tanzim etmek, onaylamak ve ilgililere verilmesini sağlamak,
- (9) Belge törenleri ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- (10) Merkezlerde kurslara devam edecek er ve erbaşların kurslara devam işlemlerini merkez müdürlüğü işbirliğinde düzenlemek,
- (11) Kursların askeri birlikler içerisinde düzenlenmesi durumunda başkan ve merkez müdürü işbirliği ile gerekli eğitim ortamını hazırlamak,

d. Merkezlerin Yükümlülükleri:

- (1) Yetkili komutanlık işbirliğinde düzenlenecek kursların türünü ve yerini belirlemek,
- (2) Kurs programlarının hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlamak,

- (3) Kursiyer kayıt işlemlerini yapmak,
- (4) Kurslarda görev alacak öğretmen veya usta öğrencileri belirlemek, görevlendirme onaylarını almak,
- (5) Kurs için gerekli eğitim ortamını hazırlamak,
- (6) Kurs belgesini tanzim etmek, Yetkili Komutanlık ve Milli Eğitim Müdürünün onayına sunmak,
- (7) Kursları yerinde izlemek, denetlemek ve değerlendirmek,
- (8) Gerekli bilgi, belge, rapor vb. evrakı zamanında Başkanlığa sunmak,
- (9) Kurslarda mesleki konuların yanı sıra ihtiyaç duyulan genel bilgi konularının da işlenmesini sağlamak,
- (10) Kursların düzenlenmesi ve yürütülmesinde karşılaşılabilecek güçlüklerin giderilmesi için yetkili komutanlıkla işbirliği yapmak,
- (11) Yetkili komutanlık işbirliğinde belge töreni düzenlemek,
- (12) Bakanlıkça gönderilecek materyallerin birliklere ulaştırılmasını sağlamak,
- (13) Yetkili Komutanlıklar işbirliğinde düzenlenecek kurslara ilgili eğitici personel, araç, gereç ve malzeme tahsisini sağlamak.

8. KURSLARIN AÇILMASI:

a. Protokolün imzalanıp yürürlüğe girmesiyle kurslar ikinci bir emir beklenmeksizin açılmaya başlanır, ihtiyaç duyulan kurslar askeri birliklerin kendi bünyesinde, halk eğitimi merkezleri bünyesinde özel sınıflar veya halk eğitimi merkezlerinin mevcut kurslarına devam etmek şeklinde olmak üzere 3 şekilde açılır Askeri birliklerin içerisinde ve halk eğitimi merkezleri bünyesinde erler için açılacak özel sınıflarda kursiyer katılım sayısı genel olarak en az 10 kişi olacaktır. Halk eğitimi merkezlerinin normal kursları içerisinde eğitime devam edecek er kursiyerler için bu sayı aranmaz.

b. Kurslar yetkili komutanlıkların kendi bölgelerinde yapacakları ihtiyaç belirleme çalışmalarından sonra tespit edilir ve yazı ile kurs açılma talebi başkanlığa ya da merkez müdürlüğüne bildirilir. Başkan, ilgili merkez müdürü ve yetkili komutan bir araya gelerek kursun planlanması düzenlenmesi, yürütülmesi, araç-gereç teçhizat ihtiyacının karşılanması ve diğer hususları karara bağlar ve bu karar doğrultusunda işlemler yürütülür.

c. Kurslar bakanlıkça hazırlanan programlar çerçevesinde düzenlenir, ancak ihtiyaca göre bölgesel uyarılama yapılabilir. Bakanlıkça programı henüz hazırlanmamış kurslar için yerel düzeyde program hazırlanır ve mülki amir onayı ile uygulamaya konulur.

ç. Kurslar mesai dışı zamanlarda ve hafta sonlarında düzenlenir. Kursların çalışma saatleri yetkili komutanlığın teklifi, başkanlık ve merkez müdürlüğünün bu teklif doğrultusundaki planlamasına göre düzenlenir ve uygulanır. Bu saatler dışında kurs açılması ortaklaşa kararlaştırılıp gerçekleştirilir.

d. Kurs süreleri ihtiyaç doğrultusunda azaltılıp çoğaltılabilir. Bu işlemler kurs öğretmen ve usta öğreticisi, merkez müdürü, başkan ve yetkili komutan işbirliğinde ayrıca ihtiyaç halinde çevreden temin edilecek uzmanların görüşleri doğrultusunda yapılır. Okuma yazma 1 nci ve 2 nci kademe kursları kendi mevzuatına göre yürütülür. 1 nci kademe okuma-yazma kurslarında kursiyer salt sayısı aranmaz ancak 2 nci kademe kurslarına en az 10 kursiyerin bulunması zorunluluğu vardır.

e. Kurslarda öğreticilik yapacak er ve erbaşların belirlenmesi, yetiştirilmesi iş ve işlemleri yetkili komutanlık ve başkanlık işbirliğinde yürütülecektir.

f. Kursların kapatılması, birleştirilmesi vb. işlemler başkanlık ve yetkili komutanlık kararıyla gerçekleştirilir.

g. Kursların birliklerin dışında açılması durumunda kursiyer erlerin kurs merkezlerine götürülmesi ve kurs sonrasında birliklerine ulaştırılması iş ve işlemlerinden birlik komutanlıkları sorumludurlar.

9. ÇEŞİTLİ HUSUSLAR:

a. Protokolde yer almayan hususlar ile uygulamada doğacak problemlerin çözümü ve oluşabilecek geçerli sebepler durumunda taraflardan biri diğerini toplantıya davet edebilir. Bu toplantı sonucunda alınan karara göre işlemler yürütülür.

b. Bu protokol çerçevesinde yürütülen kursların yıllık değerlendirmesini yapmak, uygulamada karşılaşılan güçlüklerin giderilmesini sağlamak, görüş alışverişinde bulunmak amacıyla Bakanlık Müsteşarının başkanlığında ve Kuvvet Komutanlıklarmca belirlenecek birer yetkiliden oluşan bir değerlendirme kurulu oluşturulur. Kurul yıllık toplantısını her yıl Eylül ayı içerisinde yapar Kurulun sekreteryaya işlemleri Genel Müdürlük Halk Eğitimi Daire Başkanı tarafından yürütülür.

c. Kurslar halk eğitim merkezleri ve çıraklık eğitimi merkezlerinde açılabilir.

10. PROTOKOLÜN SÜRESİ:

a. Bu protokol imzalandığı tarihten itibaren 2 yıl süre ile geçerlidir. 2 yıl sonrasında taraflardan herhangi bir talep gelmediği takdirde protokol süresi kendiliğinden birer yıl daha uzar.

b. Protokolün süresinden önce bitirilmesine taraflar birlikte karar verirler.

11. YÜRÜRLÜK:

İş bu protokol orijinal iki örnek olarak düzenlenmiş ve 08/02/2000 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Edip BAŞER
Orgeneral '
Gnkur.II nci Başkanı

Metin BOSTANCIOGLU
Milli Eğitim Bakanı

EKLER

LAHİKA-1 (Açılacak Kurslar)

LAHİKA-2 (Kursları Başarıyla Tamamlayan Personele Verilecek Belge örneği)

AÇILABİLECEK KURSLAR

SIRA NO	KURSUN ADI
1.	Konfeksiyon (Hazır Giyim)
2.	Ayakkabı imalat ve Onarımcılığı
3.	Karo-Fayans Döşeme Kursu
4.	Granit Montaj Elemanı Yetiştirme Kursu
5.	Sıva, Boya, Badana Kursu
6.	Betonarme Demirciliği
7.	Duvarcılık Kursu
8.	Metal işleri
9.	Ağaç işleri
10.	Oto Boyacılığı
11.	Mobilya Döşemeciliği
12.	Oto Elektrikçiliği
13.	Bobinajcılık
14.	Mekanik Taşıyıcılar (Asansörcülük vb.) Kursu
15.	Kalıpcılık Kursu
16.	Mobilya iskeletçiliği

17. Saç işleri Kursu
18. Kuaförlük
19. Ev Mefruşatı Dikimi Kursu
20. Enstrüman Yapım ve Onarımı Kursu
21. Kalorifer Ateşçiliği Kursu
22. Daktilo Kursu
23. Bilgisayar Kursu
24. Sıhhi Tesisatçılık Kursu
25. Elektrik Tesisatçılığı Kursu
26. Radyo Televizyon Tamirciliği Kursu
27. Motor Bakım ve Onarım Kursu
28. Sürveyan Kursu
29. Elektrikli Ev Aletleri Bakım ve Onarım Kursu
30. Taşçılık Kursu
31. Fırıncılık Kursu
32. Aşçılık Kursu
33. Oto Döşemeciliği Kursu
34. Ciltçilik ve Kitap Onarımcılığı Kursu
35. Ev, Büro ve Kurum Temizliği Kursu
36. Ağaç Oymacılığı Kursu
37. Turistik Eşya Yapımcılığı Kursu
38. Sabun Yapımı Kursu
39. Çorapçılık
40. İş Makineleri Kullanım (Operatörlük) Kursu
41. Sedef Kakmacılığı Kursu
42. Değerli Taş işlemeciliği Kursu
43. Fotoğrafçılık Kursu
44. Ev Pansiyonculuğu Kursu
45. Kuru Temizlemecilik Kursu
46. Hasır Bilezik Kursu
47. Yorgancılık Kursu
48. Doğalgaz Tesisatçılığı Kursu
49. Çadır, Tente ve Yelken Dikiş Elemanı Yetiştirme Kursu
50. Ağaç Mobilya Cilacısı Yetiştirme Kursu
51. Hasır Mobilya Yapımı Kursu
52. Oto Lastik Onarımcılığı Kursu
53. Bisiklet, Motosiklet Bakım ve Onarımcılığı Kursu
54. Süpürge, Fırça ve Sepet Yapımı Kursu
55. Çinicilik Kursu
56. Vitray Kursu
57. Alçıpan Kursu
58. Bakır işlemeciliği Kursu
59. Alüminyum (Rölyef) işlemeciliği Kursu
60. Tesviyecilik Kursu
61. Saat Tamirciliği Kursu
62. Kağıt Yapı Kursu
63. Deri Konfeksiyon Kursu
64. Terzilik Kursu
65. Elektronik Yazı Makinesi Kullanım Kursu
66. Bilgisayar Bakım ve Onarımcılığı Kursu
67. Mum Yapımı Kursu
68. Ambalajcı Yetiştirme Kursu
69. Motorlu Taşıt Sürücü Kursları
70. Yabancı Dil Kursları
71. Okuma Yazma 1 nci ve 2 nci Kademe Kursları